Asiantuntijalausunto
Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 26.4.2016

AIHE
Maantielain ja ratalain muuttaminen

Tieyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että uudet lait siirtävät kustannusvastuuta julkiselta väylänpitäjältä yksityisille maanomistajille, tienpitäjille ja myös kunnille. Tämä vastuu saattaa yksittäisissä tapauksissa olla kohtuuttoman suuri. Yksityinen toimija tai kunta ei kuitenkaan yleensä voi itse tehdä vaadittuja toimenpiteitä - esimerkiksi kääntymiskaista maantielle - jolloin rooliksi jää olla pelkkä maksaja.

Maantielakiin ja ymmärtääksemme myös ratalakiin liittyy kysymys maantien (rautatien) ylittävän yksityisen tien sillan vastuista. Kyseisen sillan rakenteellisen kunnossapidon vastuu tulisi kuulua maantien tai radan pitäjälle ja hoidon vastuu yksityisen tien pitäjälle. Tämä on käytäntö nykyisin, mutta vastuujako ei ole ilmaistu tarpeeksi selvästi lainsäädännössä eikä siksi ole kaikille osapuolille selkeä. Perusteluja em. työnjakoon on useitakin. Tieyhdistyksen mielestä tämä olisi syytä tarkistaa lain uusimisen yhteydessä.

Tieyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että maantietoimituksen ja ratatoimituksen merkitykset ovat olleet aiemmin suuret ja esityksessä merkitykset kasvavat entisestään. Haasteellinen kysymys on, kuinka toimituksesta kuuluttaminen/tiedottaminen saataisiin sillä tavalla paremmaksi, että yksityistien osakkaiksi tulevat kiinteistön omistajat tiedostaisivat, että toimituksissa tullaan käsittelemään heitä koskevia – usein suuria ja pitkävaikutteisia – asioita. On ilmennyt monia tapauksia, joissa on luovutettu esimerkiksi lakkautettu maantie yksityiseksi tieksi sen uusille osakkaille ilman, että ko. kiinteistön omistajilla on siihen mennessä ollut lainkaan aavistusta asiasta. Yksityistien vastaanottaminen ei ole helppoa ilman juridista tietämystä ja perehtyneisyyttä asiaan.

Tieyhdistys katsoo, että maantielain muuttamisen yhteydessä tulisi ratkaista myös se ongelmatilanne, joka syntyy rakennettaessa uutta yksityistietä maantiehankkeen yhteydessä. Tällainen tilanne tulee silloin, kun maantien tekemisen takia olemassa olevaa yksityistietä siirretään tai linjataan uudestaan tai tehdään kokonaan uutta tietä yksityistien jatkeeksi. Tietoimituksen pohjalta työn tilaa ja vastaanottaa urakoitsijalta maantien pitäjä, joka myös määrittää uuden tien laadun ja hyväksyy tehdyn työn loppukatselmuksessa. Tämä kaikki tapahtuu ilman, että tiekunta (tai tieosakkaat yhdessä) tien todellisina vastaanottajina ja käyttäjinä voisivat vaikuttaa asiaan millään tavalla. Tiekuntaa ei välttämättä esimerkiksi kutsuta loppukatselmukseen. Tilanne on tiekunnan oikeusturvan kannalta kyseenalainen.

Maantielain §38 perusteluissa mainitaan yksityisen tien pitäjän ja maatalousliittymän haltijan velvollisuus tehdä muutostöitä myös maantielle esimerkiksi rakentamaan lisäkaistoja. Tämä on kohtuuton lisävaatimus eikä sitä voi pitää perusteltuna. Tämän lisäksi on hyvin epäselvää millä tavalla yksityinen taho voisi rakentaa maantielle lisäkaistoja. Tarkoittaako tämä käytännössä sitä, että tienpitäjä rakentaisi kyseiset kaistat yksityisen tahon kustannuksella? Koska §38 :ssa esimerkkinä mainittujen lisäkaistojen rakentamisella maantielle on suuria taloudellisia vaikutuksia

Suomen Tieyhdistys • PL 55 00441 HELSINKI • Sentnerinkuja 2 Helsinki • Puhelin 0207 861 000 • Telefax 0207 861 009
Sähköpostit: toimisto@tieyhdistys.fi etunimi.sukunimi@tieyhdistys.fi
www.tieyhdistys.fi

yksityiselle ihmiselle/tiekunnalle, on kohtuutonta, että työt voitaisiin aloittaa valitusajan kuluessa, kuten §107:ssä ehdotetaan.

Ratalaki

Ratalain 28b mukaan tienpitäjän vastuulla on rakentaa ja kunnossapitää tasoristeykseen johtava tienosa. Lisäksi tienpitäjä - esimerkiksi yksityistien tiekunta - voidaan pakottaa tekemään kustannuksellaan tasoristeyksen turvallisuusmuutostöitä. Trafin uuden määräyksen mukaan mm. mahdolliset odotustasanteeseen ja risteyskulmaan liittyvät muutostyöt pitää tehdä vuoteen 2030 mennessä.

Nykyisin tällaisia tasoristeykseen liittyviä muutos- ja parannustöitä on voitu tehdä myös valtion varoin radan perusparantamishankkeen yhteydessä ja osana sitä sekä Liikenneviraston erillisrahan turvin. Nyt esitetty muutos on kohtuuton, mikäli se siirtää kustannusvastuun täysin yksityisen tien pitäjille.

Samankaltainen ja periaatetasolla suuri muutos on esitys oikeuttaa radanpitäjä pitämään auki tasoristeysnäkemiä yksityisillä mailla.

25.4.2016
Suomen Tieyhdistys

Nina Raitanen
Toimitusjohtaja

Lisätietoja:
Nina Raitanen p. 040 7442 996
Jaakko Rahja (yksityistieasiat) p.040 0423 871